

měřítko pro rozhodování soudu o přípustném zvýšení nájemného v řízení nesporném v ten smysl, že soud při rozhodnutí, zdali provozovna podle § 9 je malá, střední nebo velká, má přihlížeti k její velikosti, ke způsobu jejího užívání a k rozsahu podniku, vyžádaje si posudek obchodní a živnostenské komory. Z toho je zřejmo, že zákonodárce tu nijak nehledí jen k objektivnímu měřítku (rozsahu místností), nýbrž má spíše na mysli subjektivní vlastnosti a činnost nájemníka (větší rozsah podnikání nájemníkovy, způsob užívání najatých místností a pod.). Ostatně plyne z dějin zákona, že základní myšlenkou tohoto výjimečného zákona je ochrana sociálně slabých, a s toho hlediska zdůrazňuje důvodová zpráva k vládnímu návrhu zák. čís. 210 z roku 1931, že provozovny, které obchodní a živnostenská komora uzná za velké, mohou postrádati ochrany zákona. S podobného hlediska byly z ochrany vyloučeny i byly nájemníků (bez ohledu na velikost bytů), jimž předepsána byla daň důchodová z jistého většího ročního důchodu. Plným právem připojily se tedy nižší soudy k posudku obchodní a živnostenské komory, která, doličujíc způsob a značný rozsah podnikání žalovaného společenstva, vyslovila mínění, že místnosti jinak střední, hledí-li se k zvláštním poměrům žalované strany, jest považovati za velké ve smyslu zákona o ochraně nájemníků. Jednotlivé prodejny společenstva nelze považovati za samostatné podniky, nýbrž jsou jen součástmi jednotného hospodářského celku a jest tedy hleděti k poměrům celkového podnikání.

Čís. 12842.

**Předpisem čl. 133, druhý odstavec, obch. zák. jest případným zá-
krokem soudu omezeno i s m l u v n í p r á v o býti likvidátorem.**

**Rejstříkový soud může teprve po provedeném šetření rozhodnouti,
zda jsou tu »důležité příčiny« ke jmenování likvidátora soudem.**

(Rozh. ze dne 22. září 1933, R II 353/33.)

Společníci veřejné obchodní společnosti K. a Ž., Bedřich K. a Jaroslav Ž., se dohodli na jejím zrušení. Podle společenské smlouvy měl býti likvidátorem při rozvázání smlouvy ustanoven Jaroslav Ž. S o u d p r v é s t o l i c e j m e n o v a l Jaroslava Ž-a přes odpor Bedřicha K-a likvidátorem společnosti. R e k u r s n í s o u d k rekursu Bedřicha K-a zrušil napadené usnesení a vrátil věc soudu první stolice, by po šetření o námitkách stěžovatele znovu rozhodl. D ů v o d y: Stěžovatel uplatňuje proti jmenování společníka Jaroslava Ž-a likvidátorem, že jest v trestním vyšetřování pro delikty firmu poškozující a že i stěžovatel i věřitelé firmy byli by v nebezpečí majetkové újmy, kdyby byl ustanoven likvidátorem. Stěžovatel to uplatňoval již v první stolici s tím dalším vysvětlením, že i on i celá řada osob učinili na společníka Ž-a trestní oznámení pro podvody, pro křivou přísahu, že nevedl v pořádku knihy a že proti smlouvě vybíral peníze. Společník Ž. to popíral. Okolností stěžovatelem uváděné jest považovati za důležitý důvod, pro který

jest soudce podle čl. 133 druhý odstavec obch. zák. oprávněn, by bez ohledu k tomu, že se podle společenské smlouvy má při rozvázání společnosti společník Ž. státi likvidátorem, jmenoval sám likvidátora společnosti, při čemž ve výběru osoby má úplnou volnost. Měl tedy soud první stolice o tom, zda jsou námitky stěžovatele opodstatněny, provésti vhodné šetření, zejména nahlédnutím do trestního spisu a, kdyby je shledal oprávněnými, jmenovati likvidátora bez ohledu na ustanovení společenské smlouvy, Teprve, kdyby se ukázalo, že okolnosti stěžovatelem tvrzené jsou sporné a nejsou snadno prokazatelné, nezbylo by než stěžovatele odkázati na pořad práva. Takto však nebyla věc zralá k rozhodnutí, takže bylo napadené usnesení jako vadné zrušiti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nelze souhlasiti bezvýjimečně s názorem rekurentovým, že právo, příslušející veřejnému společníku býti likvidátorem veřejné obchodní společnosti již podle společenské smlouvy, nemůže mu býti soudem odňato, pokud se týče, že musí soud k němu hleděti. Ustanovujeť druhý odstavec čl. 133 obch. zák. bez výhrady, že může soudce k návrhu některého ze společníků jmenovati likvidátory z důležitých příčin, a je tedy tímto předpisem omezeno i s m l u v n í p r á v o býti likvidátorem případným zákrokem soudu. Jde jen o to, zda tu jsou předpoklady takového zákroku. Je sice nesporné, že se veřejní společníci Bedřich K. a Jaroslav Ž. dohodli na zrušení veřejné obchodní společnosti, a že podle odstavce XI společenské smlouvy ze dne 24. července 1926 byl za likvidátora při rozvázání smlouvy ustanoven Jaroslav Ž. Avšak ze spisů firemních je zřejmo, že Bedřich K. odepřel podepsati opověď zápisu zrušení společnosti proto, že je proti tomu, by Jaroslav Ž. byl zapsán za likvidátora, že nemá k němu důvěru, a tvrdí o něm jednak určité skutky rázu trestného, jednak porušování společenské smlouvy. Dále je zřejmo ze spisů, že společníci se nedohodli na jiné osobě likvidátora. Rejstříkový soud, nevykonav patřičné šetření o podstatě námitek proti Jaroslavu Ž-ovi, jež z á s a d n ě má se v řízení nesporném konati (rozh. čís. 6099 sb. n. s.), ustanovil ho likvidátorem. Tím, že rekursní soud zrušil usnesení rejstříkového soudu, zařídív doplnění řízení a vydání nového rozhodnutí, neposoudil věc po právní stránce nesporně, poněvadž teprve po provedeném šetření bude lze rejstříkovému soudu rozhodnouti, zda tu jsou důležité příčiny »k jmenování likvidátora soudem« ve smyslu druhého odstavce čl. 133 obch. zák., v kterémžto případě má soud co do volby likvidátora úplnou volnost (rozhodnutí čís. 4641 sb. n. s.). Nařízeným šetřením nebude nijak předbíháno výsledkům trestního vyšetřování proti Jaroslavu Ž-ovi ani výsledkům případného sporu mezi oběma společníky, nýbrž má jím jedině býti zjištěn předpoklad pro případné jmenování likvidátora soudem. Tím také není odňato společníkům právo, by průběh likvidace sledovali, a nebude tím ohrožena majetková podstata likvidující společnosti, jak mylně za to má rekurent.